

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 28.11.2012
COM(2012) 750 final

SPOROČILO KOMISIJE

Letni pregled rasti 2013

UVOD

Trenutna gospodarska in finančna kriza v EU je spodbudila korenite spremembe. Njen vpliv se kaže v temeljitem prestrukturiranju naših gospodarstev, ki trenutno poteka. Ta postopek je moteč, politično težaven in družbeno zapleten, vendar je nujen za postavitve temeljev za prihodnjo rast in konkurenčnost, ki bo pametna, trajnostna in vključujoča.

Če želi EU nadaljevati s potrebnimi reformami, mora pokazati, da so njene politike učinkovite, da bodo sčasoma prinesle rezultate in da se bodo v smislu vpliva na družbo izvajale pravično. Za reševanje preteklih težav in prizadevanja za prihodnjo usmeritev EU na bolj trajnostno razvojno pot so odgovorne države članice in institucije EU. Zaradi tesne povezanosti naših gospodarstev bo EU zdaj preoblikovala svoje ekonomsko upravljanje, da se bo lahko politično bolje odzvala na sedanje in prihodnje izzive.

Ta letni pregled rasti začne evropski semester za leto 2013 in določa, kako bi lahko s to deljeno odgovornostjo spodbujali spremembe v EU in tako postavili temelje za ponovno rast in ustvarjanje novih delovnih mest.

Ozadje

Gospodarske razmere v EU so leta 2012 ostale negotove. Po pričakovanjih naj bi se BDP za celo leto v EU zmanjšal za 0,3 %, v območju evra pa za 0,4 %. Za trajnostno oživitve gospodarstva bo tako potreben čas.¹ Po več letih šibke rasti so se pokazale resne družbene posledice krize. Sistemi socialnega varstva so sprva sicer ublažili nekatere učinke, vendar se ti zdaj kažejo na vseh področjih. Brezposelnost se je znatno povečala, povečujeta se stiska in revščina. Te težave so zlasti očitne v območju evra, pa tudi zunaj njega.

Trajanje krize je tudi eden od razlogov, da države članice niso pohitele z izpolnjevanjem ciljev strategije Evropa 2020 na področju zaposlovanja, raziskav in razvoja, podnebja/energije, izobraževanja in zmanjšanja revščine, Evropa pa na splošno zaostaja pri doseganju ciljev.² Vendar je za prehod na pametno, trajnostno in vključujoče evropsko gospodarstvo potreben napredek na vseh navedenih področjih.

Čeprav se izzivi v različnih državah in znotraj območja evra med sabo precej razlikujejo, pa bo oživitve gospodarstva verjetno počasna, zato bo položaj težak tudi za EU kot celoto. Raven dolga, ki so ga ustvarili javni in zasebni subjekti, omejuje možnosti za nove dejavnosti in naložbe. Instrumenti fiskalne in monetarne politike so v veliki meri že izrabljeni in manevrski prostor je zdaj omejen. Strukturne reforme so bistvene za obnovitev konkurenčnosti Evrope, vendar je te odločitve pogosto težko sprejeti. Preglednost ciljev sedanjih politik in poudarek na pravičnosti v smislu učinka na družbo bosta zelo pomembna pri ohranjanju zagona reform.

Kratkoročne napovedi so še vedno negotove, vendar pa je mogoče opaziti tudi pozitivnejše trende. Makroekonomska neravnovesja, ki so se dolgo časa kopičila, bodo zdaj odpravljena, deli Evrope pa znova postajajo konkurenčni, čeprav je do odprave razlik v uspešnosti še dolga

---

¹ Več informacij o gospodarskem stanju in zaposlenosti je mogoče najti v jesenskih gospodarskih napovedih Komisije, objavljenih 7. novembra 2012, in v dokumentih, priloženih temu pregledu.

² Za pregled napredka pri uresničevanju ciljev strategije Evropa 2020 glej: „Strategija Evropa 2020 – za pametnejšo, okolju prijaznejšo in bolj vključujoče gospodarstvo EU?“, Eurostat, Statistics in focus, št. 39/2012.

pot³. Napredek je bil dosežen pri konsolidaciji javnih financ, prav tako pa so bili sprejeti pomembni ukrepi za zmanjšanje napetosti na finančnih trgih. Predvsem pa so se v državah, ki so začele izvajati korenite reforme, začeli kazati znaki, da bodo reforme uspešne, saj se je zadolženost v javnem in zasebnem sektorju v številnih državah članicah začela zmanjševati, izvoz pa se je v številnih državah s prej visokimi trgovinskimi primanjkljaji začel povečevati.

Na ravni EU je bilo leta 2012 že veliko storjenega, da bi se začarani krog slabosti naših finančnih sistemov, napetosti na trgu državnih dolžniških vrednostnih papirjev ter nizke gospodarske rasti prekinil ter da bi se ustvarili pogoji za trajnostno oživitev gospodarstva.

- Vzpostavitev evropskega mehanizma za stabilnost zagotavlja verodostojen varovalni mehanizem za pomoč državam članicam v območju evra, ki imajo omejen dostop do financiranja.
- Pakt za rast in delovna mesta, ki so ga predsedniki držav ali vlad sprejeli na zasedanju Evropskega sveta junija 2012, naj bi spodbudil prizadevanja zakonodajalca in uprav EU na vseh ravneh, da bi bolje izkoriščali gonila rasti, ki so na voljo – od izvajanja aktov za enotni trg do bolj usmerjene uporabe strukturnih skladov EU. Komisija je pred kratkim predlagala tudi strategijo za izboljšanje delovanja energetskega trga ter ukrepe za okrepljeno industrijsko politiko.
- Nova pravila za krepitev ekonomskega upravljanja se zlasti v območju evra že izvajajo (zakonodajni „šesterček“), oziroma je bil o njih dosežen dogovor (Pogodba o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji) ali pa bi moral biti dosežen kmalu (zakonodajni „dvojček“).
- Evropska centralna banka je sprejela pomembne ukrepe za zagotovitev finančne stabilnosti v območju evra.

Razpravlja se tudi o drugih ključnih odločitvah, ki bodo vplivale na prihodnost Evrope.

- Še vedno moramo doseči splošni dogovor o večletnem finančnem okviru EU za obdobje 2014–2020. To bo bistvenega pomena za ponovno krepitev rasti in konkurenčnosti v Evropi ter doseganje ciljev strategije Evropa 2020.
- Za krepitev ekonomske in monetarne unije (EMU) se preučujejo pomembni ukrepi. Komisija hkrati s tem pregledom predstavlja tudi načrt za pravo EMU. O teh vprašanjih bo na zasedanju decembra 2012 razpravljala tudi Evropski svet.

Ukrepi držav članic bi morali temeljiti na letnih priporočilih za posamezne države, sprejetih julija 2012⁴. O izvajanju ukrepov se države članice redno pogovarjajo s Komisijo, napredek pa bo ocenjen spomladi naslednje leto. Kot kaže poročilo Evropskega parlamenta o evropskem semestru⁵, ima spremljanje na ravni EU pomembno vlogo pri usklajevanju in dopolnjevanju ukrepov držav članic.

Prednostne naloge

---

³ Komisija bo drugo letno poročilo o mehanizmu opozarjanja (COM(2012) 751) za opredelitev makroekonomskih neravnovesij sprejela skupaj s tem pregledom.

⁴ Priporočila za posamezne države so na voljo na spletni strani: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_sl.htm.

⁵ Evropski parlament, „Poročilo o evropskem semestru za usklajevanje gospodarskih politik: izvajanje prednostnih nalog za leto 2012“ [2012/2150(INI)], oktober 2012.

Namen tega letnega pregleda rasti je določiti gospodarske in družbene prednostne naloge za EU za leto 2013 z opredelitvijo splošnih smernic za države članice in EU pri izvajanju njihovih politik. Z njim se začne tretji evropski semester usklajevanja politik, v katerem se v prvi polovici vsakega leta skupaj pregledajo nacionalni rezultati in prednostne naloge na ravni EU. Evropski svet bo smernice izdal marca 2013, države članice pa morajo posodobljene nacionalne programe predstaviti do sredine aprila 2013. Komisija bo nato predstavila priporočila za posamezne države članice.

Kratkoročni izziv je povrnitev zaupanja ter stabilizacija gospodarskih in finančnih razmer ob izvajanju strukturnih reform, ki bodo postavile temelje za trajnostno oživitev gospodarstva s številnimi delovnimi mesti in omogočile srednjeročno preoblikovanje gospodarstva. Za tako prilagoditev bo potreben čas, zato je treba ukrepati zdaj.

Komisija na podlagi pozitivnih znakov, da že uvedene reforme učinkujejo, meni, da prednostne naloge iz lanskoletnega pregleda ostajajo v glavnem aktualne in da je prizadevanja na nacionalni ravni in na ravni EU v letu 2013 znova treba usmeriti na naslednjih pet prednostnih nalog:

- izvajanje diferencirane in rasti prijazne fiskalne konsolidacije,
- ponovna vzpostavitev normalnega dodeljevanja posojil gospodarstvu,
- spodbujanje rasti in konkurenčnosti za danes in jutri,
- zmanjševanje brezposelnosti in družbenih posledic krize,
- posodobitev javne uprave.

1. IZVAJANJE DIFERENCIRANE IN RASTI PRIJAZNE FISKALNE KONSOLIDACIJE

Zaradi krize se je delež državnega dolga v območju evra le v nekaj letih v povprečju povečal s 60 % na 90 % BDP. Javne finance je nujno treba preoblikovati, da se ohranijo sistemi socialnega varstva in javnih storitev, omejijo stroški refinanciranja državnih in drugih javnih organov in preprečijo negativni učinki na preostalo gospodarstvo, vključno z možnim širjenjem učinka na druge države. Zaradi demografskega razvoja se bodo povečevali odhodki, povezani s staranjem prebivalstva. Posebno pozornost je treba nameniti fiskalni politiki v območju evra, kjer je učinek nevzdržnih nacionalnih fiskalnih politik na druge države članice še veliko večji kot drugod.

Splošni trend fiskalne konsolidacije, ki trenutno poteka, kaže, da je bil dosežen napredek: proračunski primanjkljaji v območju evra naj bi se po pričakovanjih zmanjšali s povprečno več kot 6 % BDP leta 2010 na nekaj več kot 3 % BDP leta 2012. Javni dolg naj bi naslednje leto s 94,5 % dosegel zgornjo mejo v območju evra, leta 2014 pa po vsej EU, nato pa naj bi se začel zmanjševati v odstotkih BDP.

Fiskalna konsolidacija lahko kratkoročno negativno vpliva na rast. Ta učinek bo verjetno še večji v času finančnih kriz, ko so pogoji financiranja za druge gospodarske subjekte prav tako težki. Vendar to ni edini dejavnik, ki vpliva na rast: glede na odločitve o sestavi prilagoditve bo multiplikacijski učinek fiskalne politike različen. Izkušnje so na primer pokazale, da se v državah z razmeroma visokim deležem javnih izdatkov v BDP ter razmeroma visokimi davčnimi stopnjami dolgoročno bolj spodbuja rast, če se fiskalna konsolidacija izvede z zmanjšanjem izdatkov in ne z nadaljnjim povečanjem davčnih prihodkov. Med letoma 2009 in 2012 je bila fiskalna konsolidacija dosežena z ukrepi, ki so se na splošno v enaki meri

nanašali na odhodke in prihodke: odhodki naj bi se zmanjšal za 2 odstotni točki BDP, prihodki pa povečali za 1,3 odstotne točke.

Poleg tega bi bil alternativni scenarij odložitve javnofinančne prilagoditve veliko dražji. Nekatero državo članico ne morejo več financirati svojih potreb na trgih ali pa le težko zadržujejo vse večje razlike med ponudbeno in prodajno ceno svojih obveznic zaradi dvomov o vzdržnosti njihovih javnih financ. Za obnovev zaupanja vlagateljev, zmanjšanje stroškov odplačila dolga in pridobitev fiskalnega manevrskega prostora so v teh državah potrebna odločna prizadevanja za zagotovitev vzdržnosti javnih financ v ustreznem časovnem obdobju. Negativni učinek na rast se lahko precej ublaži, če je javnofinančna prilagoditev dobro preiščena. Ponovna vzpostavitev vzdržnosti javnih financ bo koristila javnim in zasebnim subjektom v teh državah, prispevala pa bo tudi k splošni finančni stabilnosti EU.

Vsaka država članica je v drugačnem fiskalnem in gospodarskem položaju, zato se Komisija zavzema za diferencirano hitrost fiskalne konsolidacije, primerno za vsako državo. Te strategije bi v skladu s Paktom za stabilnost in rast morale temeljiti na doseženem napredku v strukturnem, ne le v nominalnem smislu, in vključevati sestavo prilagoditve, ki podpira rast in socialno pravičnost. Tak diferenciran pristop pripomore tudi k ponovni izravnavi proračunskih primanjkljajev.

Pakt za stabilnost in rast zagotavlja ustrezen okvir za prilagodljivo in učinkovito javnofinančno prilagoditev. Proračunski cilji so izraženi nominalno, kar pogosto polni naslovnice časopisov. Vendar je v Paktu poudarek na osnovnem proračunskem položaju, zato je konsolidacija, ki jo priporoča Svet, izražena v strukturnem smislu⁶. Če so torej ti pogoji izpolnjeni, se lahko državi članici zagotovi več časa za odpravo čezmernega primanjkljaja, če zastavljenega cilja ni dosegla zaradi gospodarskih razmer, ki so slabše od pričakovanih. Leta 2012 so bili na primer roki za Španijo in Portugalsko, v katerih morata zmanjšati svoj proračunski primanjkljaj pod 3 % BDP, podaljšani za eno leto, in sicer do leta 2014. Ko države članice odpravijo previsok proračunski primanjkljaj, bi morale uresničiti svoj srednjeročni proračunski cilj, ki bo zagotovil zadrževanje javnih financ na vzdržni ravni.

V državah članicah, ki svojega dolga ne morejo več ponovno financirati na trgih, je potrebna hitra javnofinančna prilagoditev, da se takoj povrne zaupanje vlagateljev. Z usmerjenimi prizadevanji, kot so bila opredeljena v programih gospodarske prilagoditve, se bo prav tako olajšala potrebna izravnava makroekonomskih neravnovesij. To potrjujejo tudi pozitivne javnofinančne prilagoditve na Irskem, Portugalskem in v Romuniji. V Grčiji je ta postopek dolgotrajnejši in dražji zaradi spleta dejavnikov, vključno s ponavljajočimi se negotovostmi glede izvedbe programa.

Države članice z večjim fiskalnim manevrskim prostorom lahko v skladu s Paktom v celoti uporabijo avtomatske stabilizatorje. Hitrost konsolidacije lahko podpira rast, toda države članice bi se morale zavedati morebitnih proračunskih tveganj, do katerih bi lahko prišlo kot posledica odložitve konsolidacije zaradi visoke zadolženosti, staranja prebivalstva in razmeroma majhnega potenciala za rast v nekaterih državah, ter negativnih posledic, ki bi lahko nastale zaradi spremembe tržnih pričakovanj.

Komisija bo še naprej spremljala razvoj v realnem gospodarstvu. Zlasti bodo prihodnje zimske napovedi Komisije, predvidene za začetek naslednjega leta,

---

⁶ Uravnoteženost javnih financ je izražena v strukturnem smislu, ko je popravljena zaradi učinka gospodarskega cikla ter enkratnih in začasnih ukrepov.

pokazale, ali države članice upoštevajo dogovorjen načrt za zmanjšanje strukturnega primanjkljaja in ali bodo spremembe roka za zmanjšanje čezmernega primanjkljaja upravičene ter v celoti v skladu s Paktom za stabilnost in rast.

Ponovna vzpostavitev trdnih javnih financ je dolgotrajen postopek. S strogimi predpisi EU o upravljanju in z nacionalnimi fiskalnimi okviri, kot so predvideni v zakonodaji EU, se bodo sčasoma ta prizadevanja utrdila. Taki predpisi zajemajo določitev numeričnih fiskalnih pravil ter zagotovitev neodvisnih davčnih uradov in srednjeročnega načrtovanja z večstranskim spremljanjem napredka.

Na odhodkovni strani državnih proračunov je bistveno upoštevati splošno učinkovitost in uspešnost porabe. Ker se razmere med državami razlikujejo, Komisija priporoča selektivno zmanjševanje stroškov, da se ohranijo možnosti za prihodnjo rast in osnovne mreže socialne varnosti. Komisija zlasti meni, da:

- je treba naložbam v izobraževanje, raziskave, inovacije in energijo dati prednost in jih po možnosti okrepiti, hkrati pa zagotoviti učinkovitost takih odhodkov. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti tudi ohranjanju ali krepitvi obsega in učinkovitosti zavodov za zaposlovanje in aktivnih politik trga dela, kot so na primer usposabljanje za brezposelne in jamstva za mlade;
- bi si bilo treba prizadevati za posodobitev sistemov socialne zaščite, saj bi se tako zagotovila njihova učinkovitost, ustreznost in vzdržnost. Pospešiti bi bilo treba reforme pokojninskih sistemov, da bi se upokojitvena starost uskladila s pričakovano življenjsko dobo, omejil dostop do programov predčasnega upokojevanja in omogočilo daljše delovno življenje. Glede na demografske izzive in povečanje odhodkov, povezanih s staranjem prebivalstva, bi bilo treba izvesti tudi reforme sistemov zdravstvenega varstva, da bi se zagotovila stroškovna učinkovitost in vzdržnost, pri čemer bi se učinkovitost teh sistemov ocenjevala glede na dvojni cilj bolj učinkovite porabe javnih sredstev in dostopa do visokokakovostnega zdravstvenega varstva.

Nedavni trendi kažejo, da je na prihodkovni strani državnih proračunov mnogo držav članic povišalo stopnje dohodnine in/ali stopnje DDV⁷. Še vedno pa obstaja vedno veliko možnosti za prenos splošne davčne obremenitve na davčne osnove, kar manj ogroža rast in ustvarjanje delovnih mest, ter vzpostavitev učinkovitejših, konkurenčnejših in pravičnejših davčnih sistemov. Za tak premik je potreben paketni pristop, ki zagotavlja pravično porazdelitev in je prilagojen razmeram v posameznih državah članicah. Zato Komisija priporoča naslednje:

- davčne obremenitve dela bi bilo treba znatno zmanjšati v državah, kjer so te stopnje razmeroma visoke in ovirajo ustvarjanje delovnih mest. Da bi zagotovili, da so reforme dohodkovno nevtralne, bi se lahko povečali davki, kot so davek na potrošnjo, periodični davek na nepremičnine in okoljski davki;
- zagotoviti bi bilo treba dodatne prihodke, po možnosti z razširitvijo davčne osnove in ne s povečanjem davčnih stopenj ali uvajanjem novih davkov. Davčne oprostitve, znižane stopnje DDV ali oprostitve plačila trošarin bi bilo treba omejiti ali odpraviti. Okolju škodljive subvencije bi bilo treba postopoma opustiti⁸. Doseči bi bilo treba večje spoštovanje davčnih predpisov s sistematskim ukrepanjem za

⁷ Evropska komisija, „Tax reforms in EU Member States 2012“ (Davčne reforme v državah članicah EU v letu 2012), European Economy, 6/2012.

⁸ Leta 2013 bodo države članice začele prejemati tudi nove prihodke od trgovanja z emisijskimi kuponi v okviru tretje faze sistema EU za trgovanje z emisijami.

zmanjšanje sive ekonomije, preprečevanje davčnih utaj⁹ in zagotovitev večje učinkovitost davčne uprave;

- zmanjšati bi bilo treba davčne olajšave za financiranje dolga za podjetja;
- prenoviti bi bilo treba obdavčitev nepremičnin, da bi preprečili nova finančna tveganja v stanovanjskem sektorju. Zlasti bi bilo treba pregledati vidike davčnih sistemov, ki povečujejo zadolževanje gospodinjstev, običajno z davčnimi olajšavami za hipoteke.

Za večino teh ukrepov so bila izdana podrobna priporočila za posamezne države, organizirane pa so tudi dejavnostih medsebojnega pregleda na ravni EU, da se pregledajo napredek in najboljše prakse. Glavni izziv je zdaj izvajanje teh ukrepov.

2. PONOVA VZPOSTAVITEV DODELJEVANJA POSOJIL GOSPODARSTVU

Kriza je pustila močan pečat na finančnem položaju mnogih javnih in zasebnih subjektov, to pa je vplivalo na zaupanje vlagateljev in posojilodajalcev ter na učinkovitosti finančnega sektorja. Napetosti na trgih državnih dolžniških vrednostnih papirjev in v bančnem sektorju so se vzajemno povečevale, kar je povzročilo hude težave s financiranjem za mnoge posojilojemalce. Zaradi tega je prišlo tudi do razdrobljenosti finančnega sistema po nacionalnih mejah, tako da so se finančne dejavnosti omejile na nacionalne domače trge. Posledično omejen ali drag dostop do financiranja za mnoga podjetja in gospodinjstva, ki želijo vlagati, je po vsej Evropi postal velika ovira za oživitev gospodarstva. Hkrati pa visoke ravni zadolženosti pomenijo, da morajo številni gospodarski subjekti zmanjšati svojo finančno izpostavljenost ali povečati svoje prihranke. Takšno zmanjšanje finančnega vzvoda lahko kratkoročno tudi upočasni oživitev gospodarstva. Težave so največje v ranljivih državah članicah območja evra.

Na ravni EU se pripravljajo ukrepi za obravnavo tveganj v finančnem sistemu in odpravo preteklih pomanjkljivosti naših regulativnih in nadzornih sistemov.

- Z usklajenimi prizadevanji so bila ocenjena tveganja bančnega sektorja in dokapitalizirane banke. Pripoznavanje izgub in uravnavanje bilanc stanja bank sta ključna za povečanje zaupanja v trge in sta zato neodložljiva.
- Od januarja 2011 so bili ustanovljeni novi nadzorni organi EU, ki si prizadevajo za razvoj enotnega pravilnika za krepitev pravnega okvira, ki se bo uporabljal za finančne institucije. Potreben je hiter dogovor o predlogih Komisije v zvezi s kapitalom bank in likvidnostjo, sistemi zajamčenih vlog in reševanjem bank, da se zagotovi skladnejši okvir za preprečevanje in upravljanje finančnih kriz.
- Natančnejše spremljanje ravni zasebne zadolženosti in s tem povezanih finančnih tveganj, kot so nepremičninski baloni, poteka zdaj prek Evropskega odbora za sistemska tveganja (ESRB) in novega postopka EU za odpravljanje makroekonomskih neravnovesij.
- Komisija je kot enega najpomembnejših elementov za krepitev ekonomske in monetarne unije predlagala bančno unijo, vključno z enotnim nadzornim mehanizmom pod vodstvom Evropske centralne banke, s katero bi nadalje povezala ureditve za nadzor nad bankami na ravni EU. Z vzpostavitvijo takega mehanizma bodo za banke, ki ne morejo zbrati kapitala na trgih, tudi vzpostavljeni pogoji za neposredno dokapitalizacijo iz evropskega mehanizma za stabilnost.

⁹

Komisija bo v kratkem predstavila akcijski načrt za okrepljeno preprečevanje davčnih utaj ter smernice za dobro upravljanje na davčnem področju.

Na nacionalni ravni lahko države članice storijo še več za spodbujanje drugih virov financiranja, povečanje likvidnosti in znižanje tradicionalne odvisnosti družb od bančnega financiranja, na primer s:

- spodbujanjem novih virov kapitala, vključno s posojanjem med podjetji, zagotavljanjem več možnosti za izdajo podjetniških obveznic in olajšanjem dostopa do tveganega kapitala;
- skrajšanjem rokov plačil za javne organe, saj so se v krizi v povprečju še podaljšali, kar za mala in srednja podjetja v že tako težavnem poslovnem okolju pomeni velike obremenitve. Direktiva EU o zamudah pri plačilih, ki jo je treba prenesti do marca 2013, bo zmanjšala zamude na 30 dni in povečala nadomestila v primeru poznih plačil;
- razvojem vloge državnih bank ter jamstvenih ustanov pri financiranju malih in srednjih podjetij. Te bi lahko prevzele nekaj tveganja zasebnih vlagateljev, kompenziralo pa bi se tudi pomanjkanje lastniškega kapitala ali majhnost podjetja, ki želi najeti posojilo, tudi z novimi oblikami listinjenja;
- podpiranjem inovativnih javnih programov, ki bi bankam omogočali zadolževanje po nižjih obrestnih merah, če povečajo dolgoročna posojila podjetjem ali zagotovijo cenejša in dostopnejša posojila malim in srednjim podjetjem;
- zagotavljanjem usklajenega pristopa do zasega premoženja na podlagi zapadle hipoteke v primeru hipotekarnih posojil, pri katerem bi se zaščitila ranljiva gospodinjstva, hkrati pa preprečila preobremenjenost bilanc stanja bank. To vključuje ukrepe za uvedbo ureditev plačilne nesposobnosti posameznikov, ki bodo omogočale spremembo pogojev hipotekarnih posojil, da bi se tako izognili sodnim razglasitvam zapadlosti hipoteke.

Poleg tega je pomembno, da se v celoti izkoristijo obstoječi ali novi finančni instrumenti EU, ki bodo spodbujali usmerjene naložbe, zlasti v ključne infrastrukture.

- Z dokapitalizacijo Evropske investicijske banke (EIB) v višini 10 milijard EUR bo banka v naslednjih treh do štirih let lahko zagotovila dodata financiranja v višini 60 milijard evrov, s tem pa se bo sprostila do trikratnik tega zneska pri drugih ponudnikih financiranja.
- Uvedba projektnih obveznic pomeni nov instrument delitve tveganja, namenjen pritegnitvi zasebnega kapitala, na primer iz zavarovalnic in pokojninskih skladov, s čimer se dopolnjujejo tradicionalna bančna posojila. Več projektov EIB je zdaj v zaključni fazi priprav.
- Komisija v okviru Pakta za rast in delovna mesta še naprej sodeluje z državami članicami pri preoblikovanju in pospešitvi uporabe strukturnih skladov EU za podporo rasti, zlasti za mala in srednja podjetja. Poleg tega Komisija države članice poziva, naj v nacionalnih programih reform navedejo, kako nameravajo v naslednjem paketu programov (2014–2020) s sredstvi iz strukturnih skladov spodbujati prednostne naloge, ki pospešujejo rast. V celoti bi bilo treba izkoristiti tudi zmogljivosti programa za konkurenčnost in inovativnost, iz katerega je bilo 2,1 milijarde EUR že namenjenih v sklade tveganega kapitala, malim in srednjim podjetjem pa je bilo zagotovljenih že skoraj 11,6 milijarde EUR v obliki posojil.

3. SPODBUJANJE RASTI IN KONKURENČNOSTI ZA DANES IN JUTRI

Kriza je v gospodarstvu povzročila velike premike, pri čemer je še zlasti močno prizadela nekatere tradicionalne sektorje, novejši pa težko uspevajo. Pospešeno prestrukturiranje pomeni izziv, hkrati pa tudi priložnost za izkoriščanje potenciala novih virov rasti in delovnih mest¹⁰. Takšne prilagoditve so v ospredju dolgoročnejših izzivov konkurenčnosti, s katerimi se srečujejo mnoga gospodarstva EU, namenjene pa so tudi njihovem reševanju. Poročilo o mehanizmu opozarjanja, sprejeto hkrati s tem pregledom, kaže, da razvoj cenovne in necenovne konkurenčnosti pozitivno vpliva na izboljšanje zunanjih neravnovesij, čeprav s časovnim zamikom. Države članice, ki so pod hudimi tržnimi pritiski, so izvedle korenite reforme, vendar bi bilo treba za izboljšanje notranje in zunanje konkurenčnosti v številnih državah članicah storiti še več.

Kot je prikazano v priporočilih za posamezne države, ni enotnega programa, ki bi bil primeren za vse, vendar pa je mogoče zamisliti jemati iz skupnih ciljev, vrste reform, o katerih bi bilo vredno razmisliti, in mnogo primerov najboljših praks – vključno s primeri evropskih vodilnih podjetji na svetovnem trgu. Pri nekaterih reformah lahko traja nekaj časa, da se učinki pokažejo, pri drugih pa so lahko rezultati vidni takoj.

Določiti je treba nekatere okvirne pogoje na nacionalni ravni, prednostne naloge pa zajemajo:

- spodbujanje inovacij in novih tehnologij ter povečanje obsega javnih in zasebnih naložb v raziskave in razvoj. Pri tem bosta imeli pomembno vlogo usmerjena podpora javnih organov ter večja konkurenca pri pridobitvi sredstev za raziskave;
- povečanje učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja ter splošne ravni znanja, s čimer se bosta tesneje povezala področji dela in izobraževanja;
- izboljšanje poslovnega okolja z zmanjšanjem formalnosti za ustanovitev podjetja, poenostavitvijo postopkov registracije, izdaje dovoljenj ter izvajanja davčnih predpisov ter zmanjševanje splošnih upravnih bremen za podjetja. Zlasti bi bilo treba odpraviti ovire za dejavnosti v sektorjih, ki zagotavljajo veliko delovnih mest, na primer gradbeništvo, poslovne storitve, logistika, turizem in trgovina na debelo;
- izkoriščanje potenciala za ekološko gospodarstvo z določitvijo predvidljivega regulativnega okvira in spodbujanjem ustvarjanja novih trgov in tehnologij. Zlasti pa bi lahko z obsežnejšimi programi za obnovitev stavb zaradi povečanja energetske učinkovitosti – vključno z zahtevami direktive EU o energetski učinkovitosti – veliko prihranili in ustvarili nova delovna mesta, poleg tega pa bi to koristilo okolju. Dejavnosti, kot so izboljšano ravnanje z odpadki, gospodarjenje z vodami in recikliranje, imajo prav tako velik potencial za ustvarjanje novih delovnih mest, hkrati pa prispevajo k zagotavljanju dobave redkih virov in materialov.

Evropski enotni trg ponuja podjetjem številne možnosti za razvoj, potrošnikom pa omogoča, da izkoristijo boljše storitve in izdelke. Na področju storitev je mogoče izkoristiti mnoge prednosti, če države članice izboljšajo izvajanje direktive o storitvah, tako da:

- izpolnjujejo svoje obveznosti glede odprave omejitev na podlagi državljanstva ali prebivališča ponudnika storitev;

---

¹⁰ V prvi izdaji poročila o enotnem trgu (COM(2012) 752), ki je priložen temu pregledu, so predstavljeni primeri neizkoriščenih virov rasti. Več informacij najdete tudi v prihodnji analizi Komisije o stroških „Neevrope“ in neizkoriščenega potenciala enotnega trga („The cost of non-Europe: the untapped potential of the Single Market“).

- preverjajo nujnost in sorazmernost predpisov o poklicnih storitvah, zlasti glede fiksnih tarif, ter omejitev struktur in kapitalskega lastništva podjetij;
- pregledujejo uporabo klavzule o svobodi opravljanja storitev, da se odpravi neupravičeno podvajanje predpisov v sektorjih, kot so gradbeništvo, poslovne storitve in turizem, ter zagotavljajo pregledno oblikovanje cen zdravstvenih storitev;
- krepijo konkurenco v sektorju prodaje na drobno z zmanjšanjem operativnih omejitev, zlasti z odpravo preverjanja gospodarskih potreb.

Uspešnost omrežnih gospodarskih panog v Evropi ima tudi pomemben posredni učinek na preostalo gospodarstvo in se lahko znatno izboljša z naslednjimi ukrepi:

- oblikovanjem pravih spodbud za hitro uvedbo infrastrukture za hitre internetne povezave po celotni državi in razvoj mobilnega prenosa podatkov. Vlade pa morajo sprostiti frekvenčne pasove za brezžične širokopasovne povezave;
- zagotavljanjem polnega prenosa in izvajanjem tretjega svežnja ukrepov na področju energije, zlasti razvezava omrežij, varovanje neodvisnosti in potrebnih pristojnosti nacionalnih regulatorjev ter postopno opuščanje reguliranih cen energije pri hkratni zaščiti ranljivih potrošnikov;
- pospešenim izvajanjem pobude za enotno evropsko nebo z zmanjševanjem razdrobljenosti upravljanja zračnega prometa in boljšo organizacijo zračnega prostora;
- odprtjem storitev železniškega prevoza potnikov v notranjem prometu konkurenci, zlasti z enakim dostopom do infrastrukture;
- boljšim vključevanjem pristanišč v logistično verigo z odpravljanjem ovir za pristaniške storitve;
- odpravljanjem preostalih omejitev glede kabotaže, da bi se izboljšala usklajenost ponudbe in povpraševanja v mednarodnem prometu;
- uporabo usklajenih pravil glede zahtev po preglednosti in informiranju podjetij in potrošnikov v skladu z direktivo o elektronskem poslovanju.

Učinkovitost proizvodnih trgov bi se prav tako močno izboljšala, če bi nacionalni organi za standardizacijo dosegali cilje, določene na ravni EU, zlasti za prehod od nacionalnih k evropskim standardom. V celoti bi bilo treba izkoristiti obveščanje o tehničnih predpisih za izdelke in storitve informacijske in komunikacijske tehnologije, da se omogoči njihov promet na enotnem trgu.

4. ZMANJŠEVANJE BREZPOSELNOSTI IN DRUŽBENIH POSLEDIC KRIZE

V zadnjih dvanajstih mesecih se je število brezposelnih povečalo za 2 milijona, tako da zdaj presega 25 milijonov. Stopnja brezposelnosti v EU znaša do 10,6 %, v območju evra pa 11,6 %. Dolgotrajna brezposelnost narašča in skoraj polovica brezposelnih je brez zaposlitve že več kot eno leto. Razmere se po Evropi precej razlikujejo, saj nacionalne stopnje brezposelnosti v povprečju znašajo od manj kot 5 % do več kot 25 %. Brezposelnost je zlasti visoka med mladimi, saj v nekaterih državah¹¹ presega 50 %, pogosta pa je tudi med drugimi starostnimi skupinami.

¹¹ V zadnjem letu je Komisija ustanovila skupine za ukrepanje za pomoč državam z najvišjo stopnjo brezposelnosti mladih, in sicer s preoblikovanjem sredstev EU za podporo usposabljanju in

Zaradi dolgih obdobj brezposelnosti, hitrega prestrukturiranja gospodarstva in težav pri iskanju zaposlitve obstaja tveganje, da bo brezposelnost postala vse bolj strukturna in se bo vse več ljudi umaknilo s trga dela.¹² Jasni so tudi znaki, da se tveganje revščine in socialne izključenosti v mnogih državah članicah povečuje¹³. Dodatni pritiski na sisteme socialne zaščite vplivajo tudi na njihovo zmogljivost zagotavljanja socialne varnosti.

Slabe možnosti za rast in časovni zamik med oživljanjem gospodarstva in trga delovne sile pomenijo, da ni možnosti za takojšnjo ali samodejno izboljšanje razmer na področju zaposlovanja. To pomeni velik izziv za EU kot celoto ter za najbolj prizadete države in zahteva odločnejše ukrepanje javnih organov in socialnih partnerjev.

Poleg učinka trenutne krize pa je poseben izziv v nekaterih delih Evrope tudi strukturni trend staranja, kmalu pa bo izziv postal tudi zmanjševanje števila delovno aktivnega prebivalstva. Spodbujanje predčasnega upokojevanja starejših delavcev z namenom, da jih bodo nadomestili mladi, se je v preteklosti izkazalo za razmeroma neučinkovito in zelo drago, zato se ne bi smelo ponavljati.

Kljub visoki stopnji brezposelnosti pa so težava dokazano tudi ozka grla glede spretnosti ter neuskklajenost med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih, saj v nekaterih sektorjih ali regijah primanjkuje ustrezno usposobljenih zaposlenih. Nujne prednostne naloge tako ostajajo povečanje udeležbe na trgih dela, izboljšanje ravni spretnosti in olajšanje mobilnost.

Po Evropi se izvaja več ambicioznih reform. V državah, ki so pod finančnim pritiskom, so bili sprejeti ukrepi za spodbujanje prožne ureditve dela znotraj podjetij, zmanjšanje odpravnine za standardne pogodbe in poenostavitev postopkov za individualni ali kolektivni odpust. Prav tako so bili sprejeti ukrepi za povečanje prilagodljivosti pri določanju plač, na primer olajšanje pogojev za podjetja, ki ne želijo zaposlovati po kolektivnih pogodbah na višji ravni, in pregled sektorskih sporazumov o plačah.

Priprava na oživitev gospodarstva s številnimi delovnimi mesti

Nadaljnja prizadevanja za izboljšanje prožnosti trga dela ter naložbe v človeški kapital so bistvena, da se podjetjem pomaga pri zaposlovanju in prilagajanju ter več posameznikom omogoči, da ostanejo aktivni in izkoristijo priložnosti. Socialni partnerji imajo ključno vlogo pri dopolnjevanju dela javnih organov. Zato Komisija priporoča zlasti naslednje:

- omejitev davčne obremenitve dela, zlasti slabo plačanega, v okviru širših prizadevanj za odpravo davčne obremenitve dela. Z začasnim zmanjšanjem prispevkov za socialno varnost ali s programi za subvencioniranje delovnih mest za nove zaposlene, zlasti nizkokvalificirane delavce in dolgotrajno brezposelne, bi prav tako lahko spodbujali ustvarjanje delovnih mest, če so ukrepi ustrezno usmerjeni;
- nadaljnjo modernizacijo trgov dela s poenostavitvijo zakonodaje o zaposlovanju in uvedbo prožne ureditve dela, vključno z ureditvijo skrajšanega delovnega časa in delovnim okoljem, ki spodbuja daljše delovno življenje. Z zmanjšanjem razlik v

---

zaposlitvenim možnostim za mlade. Prvi rezultati so na voljo na: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/pdf/council_dinner/youth_action_team_en.pdf.

¹² Podrobnejše informacije so na voljo v osnutku skupnega poročila o zaposlovanju, ki je priložen temu pregledu.

¹³ Število ljudi na pragu revščine in socialne izključenosti se je od leta 2008 povečalo v 13 od 23 držav članic, za katere so na voljo podatki za leto 2011.

varnosti zaposlitve med različnimi vrstami delovnih pogodb naj bi se v številnih državah zmanjšala tudi segmentacija trga dela in delo na črno. Učinek nadomestila za brezposelnost bi bilo treba spremljati, da se zagotovijo ustrezne zahteve za upravičenost in učinkovito iskanje zaposlitve;

- spremljanje učinka sistemov določanja plač, zlasti mehanizmov indeksacije plač, in po potrebi njihovo spreminjanje, upoštevanje nacionalnih praks posvetovanja, da bi se bolj upošteval razvoj produktivnosti in podpiralo ustvarjanje delovnih mest. Pomembno je, da je pri ravneh minimalne plače doseženo pravo ravnovesje med ustvarjanjem delovnih mest in ustreznim dohodkom;
- izkoriščanje možnosti za delovna mesta v rastočih sektorjih, kot so ekološko gospodarstvo, zdravstveno varstvo ter informacijska in komunikacijska tehnologija, in sicer z zanesljivim pravnim okvirom, usmerjenim v prihodnost, razvojem ustreznih spretnosti in usmerjeno državno podporo.¹⁴

Izboljšanje ravni zaposljivosti, zlasti pri mladih

Hkrati bi morale države članice narediti več za boj proti brezposelnosti, izboljšati zaposljivost in podpirati dostop do zaposlitve ali vrnitev v svet dela, zlasti za dolgotrajno brezposelne in mlade. To vključuje naslednje ukrepe:

- krepitev javnih zavodov za zaposlovanje in pospešitev aktivnih ukrepov na trgu dela, vključno z nadgradnjo spretnosti, individualizirano pomočjo pri iskanju zaposlitve, podporo za podjetništvo in samozaposlitev ter programi za podporo mobilnosti. Kljub nekaterim dodatnim virom za te dejavnosti ali prizadevanjem za izboljšanje njihove učinkovitosti ta podpora v številnih državah komajda ustreza povečanju števila registriranih iskalcev zaposlitve;
- zmanjšanje osipa v šolah in olajšanje prehoda iz šol v poklicno življenje z uvedbo kakovostnih pripravništev, vajeništev in dualnih sistemov učenja – izobraževanje v razredu skupaj s praktičnimi izkušnjami na delovnem mestu. Za podporo ustanavljanju novih podjetij in izboljšanje ravni zaposljivosti mladih so potrebna prizadevanja za razvoj podjetniških spretnosti¹⁵;
- razvoj in izvajanje programov jamstvo za mlade, ki vsem mlajšim od 25 let zagotavljajo ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo v štirih mesecih po končanem formalnem izobraževanju ali po začetku brezposelnosti. Take programe lahko sofinancira Evropski socialni sklad;¹⁶
- olajšanje udeležbe na trgu dela in dostopa do zaposlitve za prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu s primernimi davčnimi spodbudami ter omogočanjem kakovostnega in cenovno sprejemljivega otroškega varstva;
- izboljšanje dostopa do sistemov vseživljenjskega učenja v vseh fazah delovnega življenja, vključno za starejše delavce, in sicer s krepitvijo partnerstev med javnimi in zasebnimi ustanovami, ki zagotavljajo, uporabljajo in nadgrajujejo posamezne spretnosti;
- izboljšanje povezave med izobraževalnimi sistemi in sistemi vseživljenjskega učenja ter med potrebami na trgu dela. Krajši dveletni terciarni izobraževalni

¹⁴ Komisija je načine za izkoriščanje teh možnosti opredelila v sporočilu „K okrepanju s številnimi novimi delovnimi mesti“ (COM(2012) 173) z dne 18. aprila 2012.

¹⁵ Komisija je 20. novembra 2012 sprejela sporočilo o ponovnem razmisleku o izobraževanju (COM(2012) 669).

¹⁶ Komisija bo kmalu predstavila „sveženj o zaposlovanju mladih“.

programi, usmerjeni na področja, na katerih primanjkuje ustrezno usposobljenih delavcev, ter ciljno usmerjeni programi mobilnosti so lahko v trenutnih razmerah zlasti učinkoviti;

- spodbujanje čezmejne mobilnosti delovne sile z odpravo pravnih ovir in pospeševanjem priznavanja poklicnih kvalifikacij in izkušenj. Sodelovanje med zavodi za zaposlovanje bi bilo treba okrepiti, portal EURES pa je lahko osnova za bolj povezan evropski trg dela.

Spodbujanje socialne vključenosti in odpravljanje revščine

Poleg teh ukrepov so potrebna nadaljnja prizadevanja za zagotovitev učinkovitosti sistemov socialne zaščite pri odpravljanju posledic krize, za spodbujanje socialne vključenosti in odpravljanje revščine.

- Razviti bi bilo treba strategije dejavnega vključevanja, ki zajemajo učinkovito in ustrezno dohodkovno podporo, ukrepe za odpravljanje revščine, tudi revščine otrok, ter širok dostop do cenovno dostopnih in visokokakovostnih storitev, kot so socialnovarstvene storitve, zdravstvene storitve, otroško varstvo, stanovanja in oskrba z energijo.
- Povezavo med socialno pomočjo in ukrepi za vključevanje bi bilo treba okrepiti z bolj individualiziranimi storitvami („vse na enem mestu“) in prizadevanji za izboljšanje sprejema ukrepov za ogrožene skupine. Ko si bo trg dela opomogel, bo pomembno, da se postopno opustijo ukrepi, sprejeti zaradi krize, obenem pa se ohranijo osnovne mreže socialne varnosti.

5. POSODOBITEV JAVNE UPRAVE

Krčenje javnih financ je ponovno spodbudilo modernizacijo javne uprave. V EU znašajo javnofinančni izdatki skoraj 50 % BDP, javni sektor pa predstavlja približno 17 % celotne zaposlenosti.

V zadnjih letih so mnoge države članice sprejele ukrepe za povečanje učinkovitosti svojih javnih storitev ter preglednosti in kakovosti javne uprave in sodstva. Takšne reforme so bile zlasti obsežne v državah, ki so se znašle v finančnih težavah. Med primeri so reorganizacija lokalnih in centralnih državnih organov, racionalizacija plačnega sistema v javnem sektorju in upravljanja podjetij v državni lasti, reforma postopkov javnega naročanja, redni obsežni pregledi izdatkov in spodbujanje ukrepov za povečanje učinkovitosti v javnem sektorju, na primer večja uporaba skupnih storitev in rešitev informacijske tehnologije. V več primerih so države članice in Komisija sodelovale z zagotavljanjem ali izmenjavo tehnične pomoči.

Različni že opisani ukrepi – na primer poln in pravilen prenos prava EU, učinkovitost pobiranja davkov in zdravstvenih sistemov, potreba po zmanjšanju zamud pri plačilih in vloga javnih zavodov za zaposlovanje – imajo lahko pomemben pozitiven učinek in bi jih bilo treba sprejeti. Poleg tega Komisija meni, da k rasti prispevajo zlasti:

- dobro finančno poslovanje s polnim izkoriščanjem priložnosti glede javnih naročil v podporo konkurenci na trgu in razvoj sistemov e-javnih naročil na enotnem trgu. Takšni ukrepi ne prispevajo le k večji učinkovitosti in pravičnosti, ampak tudi k preprečevanju korupcije;
- poenostavitev regulativnega okvira za podjetja ter zmanjšanje upravnega bremena in birokracije, zlasti na nacionalni ravni.

- zagotavljanje splošne, interoperabilne digitalizacije javne uprave, katere cilji so spodbujanje uporabnikom prijaznih postopkov za ponudnike in uporabnike storitev ter upravna poenostavitve in preglednost. Zlasti je pomembna čezmejna interoperabilnost spletnih storitev in raziskovalnih središč po vsej EU;
- izboljšanje kakovosti, neodvisnosti in učinkovitosti pravosodnih sistemov ter zagotavljanje, da je mogoče zahtevke rešiti v razumnem roku, ter spodbujanje uporabe alternativnih mehanizmov za reševanje sporov. S tem bi se morali znižati stroški podjetij in povečati privlačnost države za tuje vlagatelje;
- boljše izkoriščanje strukturnih skladov EU z okrepitevijo letošnjih prizadevanj za upravno zmogljivost, da se zagotovi hitrejša porazdelitev neporabljenih sredstev.

SKLEPNE UGOTOVITVE

Gospodarstvo EU se počasi izvija iz največje finančne in gospodarske krize v zadnjih desetletjih. Države članice so v različnih položajih, narava in obseg izzivov, s katerimi se soočajo, nista enaka, zato je tudi hitrost izvajanja reform različna. Razmere so še vedno negotove. Reforme se izvajajo in pomembne prilagoditve še vedno potekajo, vendar kaže, da bo prihodnje leto že mogoče opaziti znake oživitve gospodarstva. V državah članicah, ki so izvedle korenite reforme, se že kažejo rezultati prizadevanj: neravnovesja se zmanjšujejo in konkurenčnost se povečuje.

Pri tem postopku pa ne gre le za vnovično rast, ampak tudi za graditev temeljev za kakovostnejšo rast po krizi. Strukturne reforme na nacionalni ravni in na ravni EU morajo okrepiti sposobnost EU za doseganje konkurenčnosti na svetovnem trgu, tako da se spodbuja gospodarska rast doma s trajnostnimi dejavnostmi, ki bodo v EU zagotovile politike in instrumente, potrebne za uspešno, vključujočo in z viri gospodarno prihodnost. Solidarnosti in pravičnosti – v posameznih državah, pa tudi po vsej Evropi – bosta bistveni pri zagotavljanju, da bodo prizadevanja politično in družbeno sprejemljiva in koristna za vse.

V državah članicah in na ravni EU so že bile sprejete mnoge pomembne odločitve. Zdaj je čas, da se držimo začrtane smeri in izvedemo dogovorjene ukrepe. Za povrnitev zaupanja in ponovno rast je prav tako pomembno ohraniti hitrost izvajanja reform, zlasti na naslednjih področjih:

- javne finance je treba stabilizirati, da se spet zagotovi njihova vzdržnost. To ni pomembno le za kratkoročno zaupanje vlagateljev, ampak tudi za zadovoljitev potreb starajoče se družbe in ohranitev priložnosti za prihodnje generacije. Hitrost in narava fiskalne konsolidacije se lahko razlikujeta: medtem ko morajo nekatere države članice hitro zmanjšati primanjkljaj, imajo druge na voljo več manevrskega prostora. Vsak negativen kratkoročen vpliv na rast je mogoče ublažiti z ustreznimi ukrepi na odhodkovni in prihodkovni strani državnih proračunov;
- prizadevanja za obnovo finančnega sektorja se morajo nadaljevati, da se znova zagotovijo finančna stabilnost in boljši pogoji financiranja za gospodarstvo, vključno z alternativnimi viri financiranja. Za vzpostavitev okvira integriranega nadzora in za okrepitev pravnega okvira za finančne institucije je potreben nadaljnji napredek na ravni EU;
- okrepiti je treba strukturne reforme za spodbujanje rasti in konkurenčnosti. Na nacionalni ravni je treba preučiti še veliko ukrepov, ki jih spodbuja veljavna

zakonodaja EU. Veliko pa se je mogoče naučiti iz najboljših praks držav članic in tretjih držav;

- zaradi stanja na trgu dela in socialnih razmer je potreben takojšen odziv. Bistveni elementi take strategije so pospeševanje aktivnih politik na trgu dela, krepitev in izboljšanje javnih zavodov za zaposlovanje, poenostavitev zakonodaje na področju zaposlovanja in zagotavljanje, da gibanje plač podpira ustvarjanje novih delovnih mest. Posebno pozornost je treba nameniti položaju mladih. Poleg tega bi bilo treba okrepiti prizadevanja za spodbujanje socialne vključenosti in preprečevanje revščine s krepitvijo osnovnih mrež socialne varnosti;
- strategije za rast na nacionalni ravni in ravni EU se lahko izvajajo samo z učinkovitimi javnimi upravami. Več bi bilo mogoče storiti za posodobitev javne uprave, na primer na področjih javnih naročil, digitalizacije javne uprave, izboljšanja kakovosti in neodvisnosti pravosodnih sistemov ter učinkovite in uspešne uporabe strukturnih skladov EU.

O smernicah iz tega letnega pregleda rasti se bo razpravljalo na ravni EU v okviru priprav na spomladansko zasedanje Evropskega sveta marca prihodnje leto, uporabile pa se bodo tudi pri pripravi posodobljenih nacionalnih programov in priporočil za posamezne države. Komisija bo pri ustvarjanju vsesplošnega občutka zavezanosti ter usmerjanju napredka v okviru širših prizadevanj za izhod iz krize ter pri postavljanju temeljev za pametno, trajnostno in vključujočo rast v EU tesno sodelovala z nacionalnimi organi, vključno z nacionalnimi parlamenti, institucijami EU in drugimi zainteresiranimi stranmi.